

dækket med Metal) i Praksis forlades mere og mere og erstattes af Kontingentdækningssystemet (et bestemt Beløb af udækkede Sedler udover Metalbeholdningen); som bekendt gaa Udviklingen netop den modsatte Vej. Som afskrækkende Eksempel paa, hvor urentabel kommunal Sporvejsdrift er i Modsætning til privat Drift, anfører Forf. uden alt Forbehold, at Københavns Kommune i Aarene 1911—15 har tabt 2 Mill. Kr. ved at overtage Sporvejsdriften!

Bogens Afsnit om Sociallovgivning gør heller ikke Forfatteren Ære. Han roser England for Anvendelse af „Selvhjælpens, Selvstyrets og Frivillighedens Princip“, tilsyneladende uden at have lagt Mærke til, at England i 1911 (seks Aar før Bogen udkom) indførte tvungen Syge- og Invaliditetsforsikring. Den tyske Socialforsikrings Ordning har Forf. næppe forstaaet. Han meddeler saaledes, at Invaliditets- og Aldersforsikringen yder Pensioner „fra den Tid, Ulykkesforsikringen ophører“; de to Love dækker som bekendt hver sit Risikofelt og har intet som helst med hinanden at gøre i den af Forf. nævnte Henseende. Den tyske Ulykkesforsikring yder ikke Dagpenge fra Udgangen af den 26. Uge, men fra Udgangen af den 13. Uge, og Syge-, Ulykkes- og Invaliditetsforsikringen blev ikke — som Forf. mener — i 1911 „slaaet sammen under fælles Administration“.

Der er vel enkelte Partier i Haugs Bog, der kan læses med Tilfredshed, men som Helhed er Bogen løs og usikker, og det er lidt vanskeligt at forstaa, at den er fundet værdig til Præmiering som et Værk, der kan bydes Publikum som Socialøkonomi.

C. V. Bramsnæs.

CHR. GIERLØFF: *Naar Byerne vokser* (Skrifter utgit av den statsøkonomiske Forening). Aschehoug & Co. Kristiania. 111 Sider.

Generalsekretæren for den norske Forening for Boligreformer er en flittig Skribent. „Naar Byerne vokser“ er

dækket med Metal) i Praksis forlades mere og mere og erstattes af Kontingentdækningssystemet (et bestemt Beløb af udækkede Sedler udover Metalbeholdningen); som bekendt gaa Udviklingen netop den modsatte Vej. Som afskrækkende Eksempel paa, hvor urentabel kommunal Sporvejsdrift er i Modsætning til privat Drift, anfører Forf. uden alt Forbehold, at Københavns Kommune i Aarene 1911—15 har tabt 2 Mill. Kr. ved at overtage Sporvejsdriften!

Bogens Afsnit om Sociallovgivning gør heller ikke Forfatteren Ære. Han roser England for Anvendelse af „Selvhjælpens, Selvstyrets og Frivillighedens Princip“, tilsyneladende uden at have lagt Mærke til, at England i 1911 (seks Aar før Bogen udkom) indførte tvungen Syge- og Invaliditetsforsikring. Den tyske Socialforsikrings Ordning har Forf. næppe forstaaet. Han meddeler saaledes, at Invaliditets- og Aldersforsikringen yder Pensioner „fra den Tid, Ulykkesforsikringen ophører“; de to Love dækker som bekendt hver sit Risikofelt og har intet som helst med hinanden at gøre i den af Forf. nævnte Henseende. Den tyske Ulykkesforsikring yder ikke Dagpenge fra Udgangen af den 26. Uge, men fra Udgangen af den 13. Uge, og Syge-, Ulykkes- og Invaliditetsforsikringen blev ikke — som Forf. mener — i 1911 „slaaet sammen under fælles Administration“.

Der er vel enkelte Partier i Haugs Bog, der kan læses med Tilfredshed, men som Helhed er Bogen løs og usikker, og det er lidt vanskeligt at forstaa, at den er fundet værdig til Præmiering som et Værk, der kan bydes Publikum som Socialøkonomi.

C. V. Bramsnæs.

CHR. GIERLØFF: *Naar Byerne vokser* (Skrifter utgit av den statsøkonomiske Forening). Aschehoug & Co. Kristiania. 111 Sider.

Generalsekretæren for den norske Forening for Bolig-reformer er en flittig Skribent. „Naar Byerne vokser“ er

den anden Bog om Boligspørgsmaalet i Løbet af forholdsvis kort Tid, der bærer Forfatternavnet Chr. Gierløff. Og i disse Dage foreligger yderligere et lille Skrift fra hans Haand om samme Emne („Om et byggeselskab for statens funktionærer“).

„Naar Byene vokser“ behandler Boligspørgsmaalet i lidt videre Perspektiv end den først udgivne — „Byer og Boliger“ —, der holdt sig til Sagens sociale og sundhedsmæssige Sider og i sin Helhed var et velment Propagandaskrift for Forbedring af Boligforholdene. Her søger Forf. at stille Boligspørgsmaalet i Forhold til Tidens hele Udvikling over imod Storindustri og Bydannelse og oplade Læsernes Øjne for den indre Forbindelse mellem nutidig Bedrifts- og Befolknings-Koncentration paa forholdsvis snævre Omraader og Boligmangel og Huslejestigning. Han ser med Beklagelse paa „Folkesiget i alle land fra bygdene til byene“ — uden paa nogen Maade at være industrifjendsk. Han vil blot stærkt understrege de Forpligtelser overfor Arbejderne, som ogsaa paa dette Omraade følger med Stillingen som Fabriksleder, og tager til Orde for en Fabriks-Udflytning fra Storstaden til Landet, som ikke behøver at medføre væsentlige Ulemper. Forf. mener tværtimod med sit optimistiske Syn paa Tingene, at Fremgangen i Arbejdernes Velvære snart vil give sig til Kende i Form af forøget Arbejdspræstation og rigeligt lønne Umagen.

I Slutningen af Bogen vender Forf. fra de større Højder tilbage til Jorden og undersøger i et Kapitel, der noget misvisende hedder: „Litt om den nationaløkonomiske side“, Udsigterne for en Nedgang i Byggeomkostningerne, som han imidlertid ikke har stor Tro til skal komme foreløbig. I et følgende Kapitel tager Forf. et løseligt Overblik over de norske Skoves Afkastningsevne, og med et varmt Indlæg for den effektive Boliginspektion, som sikkert alle ønsker, men som har mindre Interesse, saa længe gode Lejligheder ikke kan anvises til Erstatning for de kassable, slutter disse mere praktiske Afsnit. En smuk Hymne paa

Bogens sidste Blade til den norske „Smaaby“ med Haver, Frugttræer og Søndagsflagnings unddrager sig en national-økonomisk Vurdering.

Sven Røgind.

KARL PETANDER: **Goda och dåliga tider.** En förklaring av konjunkturvåxlingarna (Bind XXII i Serien) „Vetenskap och bildning“). Alb. Bonnier. Stockholm. 235 Sider.

Hvis Serien „Vetenskap och bildning“ er beregnet for en større Kreds af Læsere — og det maa vel være Meningen, skønt Indholdet af de hidtil udkomne 22 Bind lader een noget i Tvivl (Schopenhauer, Newcomb, Fr. A. Lange m. fl.) — burde Forlaget have bestræbt sig for at give Bøgerne et lidt mere oplivende Udortes. De tættrykte, ensformigt udseende Sider virker ikke animerende. Har Forlaget sin Skyld, kan det maaske være det en Trøst, at det i det foreliggende Tilfælde ikke kan siges at være blevet desavoueret af Forf. Der er ingen Disharmoni mellem Typografi og Stof. Forf. udreder med en Grundighed og en Nøjagtighed, som man i og for sig maa yde al Anerkendelse, Kriseproblemets mangfoldige Traade og resulterer i en Paavisning af, at Verdenshøstens skiftende Omfang vistnok maa siges at være den primære Aarsag til Konjunkturernes Skiften, men at Aarsagssammenhængen tilsløres af en hel Mængde andre med- eller modvirkende Faktorer: Penge-mængde, Kreditforhold, Industri-Organisation, Opfindelser m. v. Vejen til dette Slutresultat er lang og trang; de stadige Gentagelser og Forf.'s overordentlige Samvittighedsfuldhed, der kræver Forbehold og Begrænsninger for hvert andet Skridt, stiller store Krav til Læsernes Udholdenhed. Der er vel smaa Oaser i Form af interessante Pris- og Produktionsdata her og der, og det maa naturligvis i Almindelighed holdes Forf. til Gode, at Emnet ved sin hele teoretiske Karakter ikke er opløftende.